

Инж. Борис Д И М К О В
пл. "Екв. Иосиф" 5
гр. Варна.

гр. София, 19 май 1947 год.

Вид 32
21.V. 1947

До Господина председателя
на конгреса на Съюза за
Защита на природата във
България,

гр. С о ф и я .

Уважаеми г-н Председателю,

Поради неотложни работи аз съм възпрепятствуван и не мога да се явя лично, ~~на~~ за да направя едно предложение на конгреса. Ето защо, моля Ви, имайте добрината и на подходящо време, прочетете във заседанието пред г-да делегатите следующото мое изложение:

Поч. Г. Г. Делегати,

Между многото други институти, на които ние трябва да привлечем вниманието върху задачите на Съюза за защита на природата и във частност, върху необходимостта да се пази и щади нашата природа, на първо място може би е Министерството на О. С. П. и Благоустройството.

Поради естеството на обектите, със които това министерство се занимава, респ. областта, във която неговите подведомствени органи спроявяват своята дейност, техното творчество прочие, е във най-близък контакт със нашата природа - както със живата, така също и със мъртвата.

Нещо повече: Органите и дейността на това министерство са във една вечна борба със нея. Ето защо, на тях именно се налага първата и най-голяма грижа да щадят, да не увреждат и да не загрозяват природата.

За жалост, тъкмо там именно, всред инженерите и органите на това министерство липсва най-много усет и разбиране по този въпрос:

В желанието да проведат своите благоустройствени мероприятия, те много често и безогледно разоряват и загрозяват природата, като унищожават ценни нейни творения и създания, на първо място многовековните дървета, които по естеството си са нещо, което не се създава по изкуствен начин, нито пък може да бъде отгледано от едно, или от две човешки поколения!

Нека не бъде криво разбран: Не че аз съм, или пък че Съюзът за защита на природата трябва да бъде против благоустройството. Не!

Точно обратното: Благоустройството и в частност създаването на пътища е една належаща стопанска, и културна необходимост. Но там е именно въпросът, че това благоустрояване трябва да бъде провеждано така, щото по никой начин да не уврежда и да не загрозява ~~вредата~~ нашата природа. Във същност, то трябва да я разхубавява и да щади нейните естествени паметници, нейните красоти. А тук именно, както казах, всред

органите на казаното министерство липсва какъвто и да било усет по този въпрос. Особено по отношение на нашите вековни дървета, със които нашата страна до преди не много време бе така изобилно надарена, и които сега вече – главно поради изтъкнатите, макар и не единствени причини – те се броят на пръсти, усетът и вниманието, може да се каже без пресилване, че са равни на нула.

За доказателство, аз тук ще приведа само два примера:

През летото на 1945 година бях на излет из сев.-източна България. Пътят ми минаваше по едно високо, равно плато между Лонгоза и Делиормана. Това плато е заето от една сравнително млада, 50-60 годишна дъбова гора. Наложило се е прочие, връз това плато, през гората да се прокара път и около две години преди това – вероятно през 1943 или 44 година – необходимата за целта просека през гората е била направена. При прокарването на тая просека – бъдащо трасе на пътя – на един до два метра във самата линия на пътя се случили няколко многовековни дървета. Три от тези дървета бяха особено забележителни: Един дъб, една трепетлика и една липа, струва ми се, чийто дънери имаха диаметри над два-два и половина метра!... Дълбоко е убеждението ми, че тези дървета са били над хилядогодишни, че те са видели и помнят времето на първото българско царство и на Аспаруха може би... Дърветата обаче са били безмилостно изсечени и унищожени!

Както вече казах, платото е напълно равно и абсолютно нищо не е пречило – аз съм инженер и нека ми бъде позволена тази нескромност да разбирам това! – на инженера, който е проектирал този път и който е прокървал тая просека, от уважение към величественната възраст на тези дървета, да отклони пътя със два-три метра в страни и така да остави на живот тези паметници на нашата природа и родина. Във случая обаче е липсвала всякаква култура, всякакъв интерес и всякакво добро желание.... Още повече – трябва да зебележа – че дърветата, като се съди по останалите трупове и коренища, са били напълно здрави, жизнеспособни и за това, те биха могли да изтраят още много и много векове.

Вторият случай е със една също така многовековна трепетлика, находяща се във Варна, по пътя за Евксиноград. Тя биде безмилостно ~~дв~~ отсечена и унищожена преди около две години, без да се употреби нито местото ѝ, нито нейният десеткубиков дървен материал... А такива случаи, не само аз, но сигурен съм, че всеки един от Вад би могъл да изброи със десетки...

Аз считам за неизлишно да припомня тук, че във всички културни и благоустроени страни на света, хората имат истински култ и уважение към старите дървета и че те правят всичко възможно, за да ги запазят на живот. До где отиват грижите във тази насока ~~а~~ се вижда от следния факт: Аутострадите Аутобаан'ите във Германия, поради особеното

им предназначение за движение със големи скорости - като изключим и се налага да бъдат пътищата на Инките във Южна Америка - са може би най-правите пътища във света. И въпреки това, когато на едно място, точно на средата на този 24 метра широк път, се изпречи едно гигантско, многовековно дърво, от уважение към неговата възраст, аутострадата биде изкривена и подместена издалеко на около 15 метра във страни, та така величественното дърво да бъде пощадено и запазено за поколенията!... Колко по лесно би станало това за един наш обикновен път, ако само имаше нужното разбирание ~~на~~ нама по въпроса?...

Впрочем, върху залаването на нашите, малочислени вече на брой, многовековни дървета, Съюзът ЗЗ на Природата, трябва да обърне особено внимание и да търси по законодателен ред съдействието на всички власти във страната. А то се налага не само поради това, че ~~така~~ такива дървета са истински природни паметници, които - както вече се каза ~~не могат~~ - със никакви средства да бъдат създадени изкуствено; че тези дървета по най-прек и реален начин напомнят за многовековността на нашата родина, но най-важното може би за това, че те със своята огромна корона със безбройните си хралупи и пр. са единственното място гдето обитават и живеят много ценни и полезни ~~види~~ животни, каквито са нощните и други грабливи птици - най-главните унищожители на мишките - а също така на много други представители на птичия свят, като напр. хралупният гълъб и пр. Нека мимоходом забележа, че застрашителното намаляване и даже пълното изчезване на хралупния гълъб из някои области на нашата родина, който гълъб по-преди е бил у нас във изобилие, се дължи именно на туй че от около 30 години насам у нас се изсекоха огромно количество стари, хралупати дървета - единственното място дето този гълъб намира възможност за гнездене и размножаване. Изчезнаха прочие старите дървета у нас - изчезна, заедно със тех и тоя гълъб!

И тъй почитаеми Г.Г. делегати, като привличам вниманието Ви върху тоя важен въпрос, аз Ви моля да вземете подходящо решение, респ. резолюция, за привличане вниманието на съответните фактори и като Ви жива и мъртва пожелавам ползотворна работа за защита на нашата природа, за защита хубавата природа на нашата родина, желая Ви ползотворна работа и най-сърдечно

Ви поздравлявам:

[Инж. Б. Димков.]